

- [Home](#)
- [Economie](#)
 - [Financiar](#)
 - [Macro](#)
 - [Energie](#)
- [Administratie](#)
 - [Armata](#)
 - [Asigurari Sociale](#)
 - [Justitie/Ordine publica](#)
 - [Educatie](#)
- [Global / Europa](#)
 - [Orientul Mijlociu](#)
- [Cultura](#)
- [Media / Tech](#)
- [Politica & Doctrine](#)
 - [social-democratie](#)
 - [liberalism](#)
 - [crestin-democratie/conservatorism](#)
 - [marginali](#)
- [Societate / Life](#)
- [Infrastructura](#)

- [Analize](#)
- [Sinteze](#)
- [Reactie rapida](#)
- [Interviu](#)
- [Idei si solutii](#)
- [Opinie](#)
- [Dosar Lenin](#)
- [Romania si Rusia Sovietica](#)

[Aboneaza-te](#)

[Despre noi](#) | [Contact](#) | [Autori](#)

Cauta in site

[Urmareste-ne
pe Twitter](#)

[Contributors](#)
pe
[Facebook](#)

[Home](#) » [Analize](#) » [Global / Europa](#) » [Politica & Doctrine](#) » **Citesti:**

[Fata morgana și uninominalul din Republica Moldova. Sau de ce simpla schimbare a sistemului electoral nu salvează țara de corupți](#)

[Septimius Parvu](#) aprilie 7, 2017 [Analize](#), [Global / Europa](#), [Politica & Doctrine](#)

Deocamdata nu sunt comentarii 838 Vizualizari

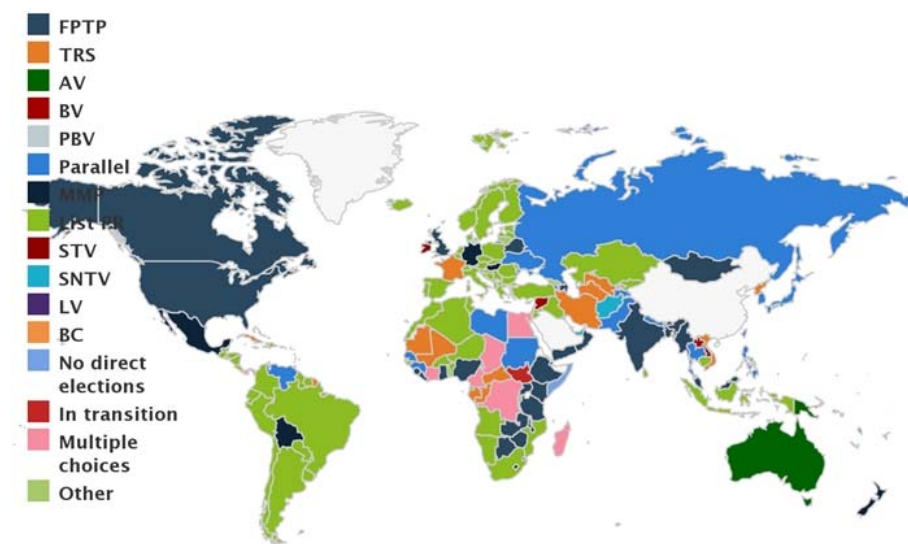
 Like 28

[Tweet](#)

Schimbarea sistemului electoral pentru interese punctuale ale unui grup de politicieni nu este niciodată o idee bună. Pentru cetățeni, adică. Un exemplu foarte clar este cel al alegerilor locale din România din ultimii ani, unde s-a aplicat un

sistem majoritar cu un singur tur, adică principiul câștigătorul ia totul, iar partidele mari și cu acces la resurse au triumfat fără mari piedici. Acum, Partidul Democrat din Moldova a propus schimbarea sistemului electoral într-unul majoritar cu un tur pentru alegerile parlamentare (<http://www.parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactelegislative>) și promite că va scăpa țara de corupți, de parlamentari care nu prestează în serviciul comunității și va apropia cetățeanul de alegător.

Sistemele majoritare sunt în general caracteristice statelor stabile din punct de vedere democratic, care au o tradiție a dialogului și nu fostelor țări comuniste, unde consensualismul de acest tip pare a fi mai degrabă excepția. Astfel de sisteme se regăsesc în țări precum Marea Britanie sau Statele Unite ale Americii și sunt mai degrabă excepții în Europa de Centrală și de Est, unde majoritatea țărilor au sisteme proporționale – vezi țările marcate cu verde deschis (<http://www.idea.int/data-tools/question-view/130355>). Aici, unde scena politică este mai fărâmițată funcționează mai bine sistemele proporționale, pe liste deschise sau închise (și aici este o discuție de purtat), care produc o mai bună reprezentativitate a intereselor cetățenilor și a diverselor tipuri de comunități, împăcând în același timp mai bine interesele tuturor partidelor politice.

Totuși, care sunt efectele pe care le poate un astfel de sistem în Moldova, un stat care nu excelează la capitolul stat de drept? Și unde interesele partidelor politice și ale societății sunt cât se poate de diverse, având clivaje profunde pe teme sociale, legate de corupție sau Est vs. Vest. În general, efectele vor fi negative, iar câteva răspunsuri găsim chiar din experiența românească, a sistemului electoral mixt german importat și tradus în varianta originală românească, care popular s-a numit uninominal.

Alegerile din 2008 și 2012 au avut loc pe baza acestui sistem puternic dezbătut și contestat. Administrativ, a implicat împărțirea țării în 452 colegii (315 la Camera Deputaților și 137 la Senat) și 43 de circumscripții, inclusiv străinătatea. Sistemul combină 2 tipuri de scrutin: majoritar la nivel de colegiu, unde se aleg câte un senator sau un deputat, acolo unde trec de pragul de 50% și două niveluri de repartizare a voturilor rămase, la nivel de circumscripție (județ) și la nivel național. Dacă repartizarea mandatelor la nivel de colegiu pare destul de clară, forma finală a legii a generat multe anomalii și a permis intrarea în Parlament a unui număr foarte mare de persoane, astfel că a ajuns să fie unul dintre cele mai mari legislative din lume, cu 588 de membri.

Dintre beneficiile pe care ar fi trebuit să le aducă acest sistem se numără apropierea candidaților față de alegători și responsabilizarea acestora, candidați mai “curați” și o campanie electorală mai corectă. Dar rezultatele s-au lăsat așteptate.

În primul rând, candidații nu au fost mai aproape de alegători. Se presupune faptul că aceștia ar trebui să fie candidați locali, din colegiile lor. Dar partidele și-au dus conducătorii în colegii călduțe, rurale, controlate, departe de București, unde siguranța alegerii era mai mult mai mare decât în colegii urbane, cu competiție acerbă. Mai mult, unul dintre riscurile aferente modificării sistemului electoral este trasarea arbitrară a limitelor colegiilor, astfel încât unele să fie mai

comode și mai ușor de câștigat, proces care se cheamă *gerrymandering* și care este cunoscut și statelor mai democratice.

În al doilea rând, candidații ar fi trebuit să fie mai curați. Un sistem electoral nu poate dicta calitatea candidaților, este doar un mit. Partidele sunt cele care trebuie să își impună politici care să favorizeze candidații curați, prin norme de conduită, alegeri primare în interiorul partidului etc. Dimpotrivă, este posibil ca votul mixt să fi crescut competiția necinstită la nivel local. Cu siguranță a crescut prețul campaniei electorale, pe principiul “cine dă mai mult intră în față”. În același timp este posibil să fi crescut prețul mitei electorale.

Ultimii opt ani au arătat că parlamentul a fost populat cu parlamentari care au fost condamnați pentru mită, conflicte de interese și multe altele. Câteva exemple: Relu Fenechiu, Miron Mitrea, Mircea Muntean, Mate Andras Levente, Tudor Chiuariu, Sorin Roșca Stănescu, Gheorghe Becali, Antonie Solomon etc etc. Câteva zeci de parlamentari au fost trimiși în judecată sau condamnați în aceste ultime două mandate, iar unii dintre ei s-au desprins cu foarte mare greutate de locul confortabil din Parlament.

De asemenea, sistemul uninominal poate favoriza clientelismul și grupurile de influență locale, care au ca scop împingerea propriilor candidați în lupta din colegii și la centru. Interesul grupurilor de putere locale crește întrucât resimt nevoia de a avea proprii trimiși în parlament care să le consolideze puterea. Mai mult, cine are bani și resurse în teritoriu are toate șansele să intre în Parlament, chiar dacă are probleme penale sau o imagine foarte proastă; exemple destule sunt mai sus.

Legea din Moldova își propune să responsabilizeze aleșii printr-un mecanism de revocare, care are un mare potențial de neconstituționalitate. Propunerea de act normativ prevede că: “Revocarea deputatului prin referendum poate fi inițiată în cazul în care acesta nu respectă interesele comunității din circumscripție, nu exercită în mod adecvat atribuțiile de deputat prevăzute de lege, încalcă normele morale și etice, fapte confirmate în modul stabilit.” Fiind atât de vag, nu are cum să fie un mecanism real de responsabilizare, ci devine mai degrabă unul de presiune și de șantaj. Ce înseamnă până la urmă interesele comunității (în condițiile în care un parlamentar are și vocație națională, nu doar una locală) și care sunt normele etice?

Propunerea legislativă pare a fi susținută de un număr foarte mic de politicieni, de fapt de un singur partid. Cu siguranță, un sistem electoral nu se poate modifica dacă nu există consens la nivel clasei politice și a cetățenilor. Iar în Moldova nu pare să existe, întrucât toată lumea pare a fi împotrivă, din diverse motive. Mai mult, proiectul de lege este explicat publicului larg mai degrabă propagandistic și nu astfel încât cetățeanul să înțeleagă toată fațetele.

Dacă partidele politice vor să schimbe ceva, ar trebui să înceapă cu ele însele. Dacă schimbă sistemul electoral nu își vor schimba neapărat și popularitatea. Poate doar influența și numărul de locuri din Parlament. Așa că, în primul rând, trebuie să existe mecanisme de control intern, care să nu mai permită corupților să candideze sau să ocupe locuri în fruntea formațiunilor politice. Apoi trebuie să se apropie de alegători și să se ocupe de ceea ce ar trebui să facă partidele politice: să reprezinte interesele cetățenilor și să guverneze sau să facă opoziție pe bune, prin politici publice eficiente.

Și chiar dacă sistemul proportional pe liste închise nu este cel mai bun poate fi înlocuit oricând cu un sistem proportional cu liste deschise, care să permită alegătorilor să își adauge preferințele pe buletinul de vot, astfel încât ordinea finală a parlamentarilor să reprezinte un compromis între propunerile partidului și selecția alegătorilor.

Vezi și alte explicații în video Expert Forum, pe www.expertforum.ro/uninominal-idee-proasta.

Ai informatii despre tema de mai sus? Poti contribui la o mai buna intelegere a subiectului? Scrie articolul tau si trimite-l la [editor\[at\]contributors.ro](mailto:editor[at]contributors.ro)

[Share](#) |

Connect with your Facebook Account

Comenteaza:

Name

Email

Website

Comenteaza

Autor

Septimius Parvu

Specializat în reforma administrației publice și promovarea bunei guvernări. A lucrat în proiecte de monitorizare electorală, participare publică, transparență decizională ... [Citeste mai departe](#)

Cel de-al treilea volum din colectia Contributors.ro

"Nu avem inca o denumire consacrata a erei in care intram, dar incepem sa ii deslusim contururile: instabilitate, incertitudine, frustrare, adancirea clivajului sistem vs. antisistem (a se vedea alegerea lui Donald Trump la Casa Alba si Brexitul), intensificarea miscarilor contestatare, in special ale tinerilor, violenta crescuta, schimbari foarte rapide de context politic si economic, tendinte de dezintegrare la nivel european si la nivelul unor state nationale, recrudescenta curentelor nationaliste si faliilor identitare rasiale, etnice si religioase, concurenta dusa pana la agresivitate si potential conflictual, slabirea puterii hegemonice a Statelor Unite, fragmentarea sistemului international si dezacorduri frecvente in cadrul sistemelor de organizare ale lumii occidentale." **Valentin Naumescu**

- [Cumpara "Criza Uniunii Europene si ordinea globala in era Trump" - volum coordonat de profesorul Valentin Naumescu.](#)

Top articole

- [Cele două Turcii vor intra într-o lungă perioadă conflictuală. Dar este ceva și mai grav](#) - 12,453 Vizualizari
- [Duminica tuturor posibilitatilor – despre alegerile din Franta](#) - 8,353 Vizualizari
- [Un șantier abandonat: întâlnirea cu noi înșine](#) - 6,392 Vizualizari
- [De ce nu ne uităm la TVR](#) - 5,037 Vizualizari
- [De ce trebuie să rezist](#) - 4,548 Vizualizari

E randul tau

Nu e mai bine sa discutam direct autorul si textul original? Nu de alta, dar conspiratiile consiprat...

de: r2

la ["Noul mal du siècle 21 și consecințele lui la urne"](#)

Cauta articole

aprilie 2017

Lu Ma Mi Jo Vi Sâ Du

[1](#) [2](#)

[3](#) [4](#) [5](#) [6](#) [7](#) [8](#) [9](#)

[« Mar](#)

Lu Ma Mi Jo Vi Sâ Du

[10](#) [11](#) [12](#) [13](#) [14](#) 15 16

[17](#) [18](#) [19](#) [20](#) [21](#) 22 [23](#)

24 25 26 27 28 29 30

[« Mar](#)

Valentin Naumescu – Marile schimbări. Crize și perspective în politica internațională. Editie bibliofila

- [Cumpara editia cartonata cu autograful autorului](#)

contributors.ro

Contributors.ro este într-o permanentă căutare de autori care pot da valoare adăugată dezbaterii publice. Semnaturile noi sunt binevenite câtă vreme respectă regulile de bază ale site-ului. Încurajăm dezbateră relaxată, bazată pe forta argumentelor.

Contact: [editor\[at\]contributors.ro](mailto:editor[at]contributors.ro)

MIHAI MACI – Cel de-al doilea volum din Colectia Contributors.ro

"Atunci când abdică de la menirea ei, școala nu e o simplă instituție inerțială, ci una deformatoare. Și nu deformează doar spatele copiilor, ci, în primul rând, sufletele lor. Elevul care învață că poate obține note mari cu referate de pe internet e adultul de mâine care va plagia fără remușcări, cel care-și copiază temele în pauză va alege întotdeauna scurtătura, iar cel care promovează cu intervenții va ști că la baza reușitei stă nu cunoașterea, ci cunoștințele. Luate individual, lucrurile acestea pot părea mărunte, însă cumulate, ele dau măsura deformării lumii în care trăim și aruncă o umbră grea asupra viitorului pe care ni-l dorim altfel." - **Mihai Maci**

- [Comanda cartea cu autograful autorului. Editie limitata.](#)

(An essay by Vladimir Tismaneanu and Marius Stan)

[Comrade Putin's Fascist Temptation](#)

Pagini

- [Autori](#)
- [Cel de-al treilea volum din colectia Contributors.ro – Criza Uniunii Europene si ordinea globala in era Trump](#)
- [Contact](#)
- [Despre](#)
- [Precizari](#)

[Calm, Putere,](#)

[Relaxare.](#)

[Aikido cu mintea si corpul coordonate. Invatati cum sa va relaxati si cum sa va pastrati calmul in conditii de stress.](#)

- [Home](#) |
- [Economie](#) |
- [Administratie](#) |
- [Global / Europa](#) |
- [Cultura](#) |

- [Media / Tech](#) |
- [Politica & Doctrine](#) |
- [Societate / Life](#) |
- [Infrastructura](#)

[Carti online](#) • [Analize](#) |

- [Sinteze](#) |
- [Reactie rapida](#) |
- [Interviu](#) |
- [Idei si solutii](#) |
- [Opinie](#) |
- [Dosar Lenin](#) |
- [Romania si Rusia Sovietica](#)

- [Aboneaza-te la RSS](#)
- [Contact](#)
- [Despre noi](#)